

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 344

гр. Варна, 29.01.2023 г.

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА в закрито заседание на двадесет и девети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Геновева Илиева

като разгледа докладваното от Геновева Илиева Гражданско дело № 20223100102415 по описа за 2022 година

Производството е по чл. 101 вр. чл. 103 СК.

Образувано е по молба, подадена от А. С. Ц. с искане за допускане на пълно осиновяване на детето А. А. Ц. родено на 21.03.2009г. – дете на съпругата му И. Г.а Ц.а, поради това, че лично се грижи за него, а биологичният баща на детето се е дезинтересирал.

В молбата се излага, че детето А., е родено на 21.03.2009г. от фактическото съжителство между И. Ц.а и Б. Б.. От момента на фактическата раздяла между родителите, настъпила през 2010г., преки и непосредствени грижи за него е полагала единствено неговата майка. Бащата се е дезинтересирал от отглеждането и възпитанието на своя син. Не е търсил и не се е интересувал от своя син, поради което и с влязло в сила решение, е лишен от родителски права.

На 13.10.2012г. И. Ц.а е сключила брак с А. Ц., от който съпрузите имат една дъщеря. Молителят и съпругата му заедно са отглеждали и възпитавали, както общото им дете, така и А., който възприема г-н Ц. за свой баща. На 19.10.2022г. И. Ц.а е починала.

Силната емоционална връзка между детето и съпруга на майката е обусловила правния интерес у молителя да поиска да осинови А. Ц. с молба от 15.11.2022г.

В съдебно заседание, молителят А. Ц. настоява молбата да бъде уважена.

Дирекция „Социално подпомагане“ – Варна не е изразила становище в съдебно заседание. В изготвения социален доклад е обосновано становище за основателност на молбата, която е изцяло в интерес на детето.

Представител на Окръжна прокуратура – Варна счита молбата за основателна.

Бащата на детето Б. Б., чрез упълномощения си представител е релевирал възражение за недопустимост на производството поради отсъствие на процесуална легитимация на молителя, с каквато той не разполага след смъртта на съпругата му И. Ц.а.

За да прецени допустимостта на производството, съдът съобрази следното:

Въведеното възражение за недопустимост на производството по делото налага съдът да се произнесе по въпроса дали молителят има право да осинови детето на своята съпруга след смъртта □ по облекчения ред, без вписване в съответните регистри. Този въпрос може да възникне по всяко дело и във всяка съдебна инстанция, поради което следва да получи еднозначен отговор.

Лицата, които имат право да осиновят дете по облекчен ред без допълнително условие за вписване в съответните регистри, са тези посочени в разпоредбата на чл. 82, ал. 2 и ал. 3 СК. Това са съпругът, който осиновява дете на своя съпруг, баба и дядо, които

осиновяват свой внук или един от тях, роднина по съребрена линия от трета степен, настойник или попечител и роднини и близки, при които детето е настанено по съдебен ред съгласно Закона за закрила на детето.

Разпоредбата е императивна, процесуалноправна и разширителното ѝ тълкуване е недопустимо.

Облекчен ред, без вписване в регистрите, е бил предвиден и в чл. 53б, ал. 2 СК от 1985 г. /отм./, но само за определен кръг лица - съпруг, осиновяващ рождено дете на своя съпруг и за баба и дядо или един от тях при точно определени условия. В СК от 1968г. /отм./, бабата и дядото, както и съпругът на родителя, са могли да осиновяват по общия ред.

Несъмнено, качеството съпруг, употребено във всички разпоредби от Глава осма „Осиновяване“ от Семейния кодекс изисква съществуване на брачно правоотношение, както към момента на подаване на молбата за осиновяване, така и към момента на допускането му. Прекратяване на брачното правоотношение на основанията, посочени в чл. 44 СК поради смърт на един от съпрузите, развод или унищожаване на брака, има за последица отпадане на правото на преживелия или бившия съпруг да осинови рожденото дете на своя съпруг. Не е случайно и, че законът не допуска едновременно осиновяване от лица, които живеят на съпругески фактически начала, т.е. от мъж и жена, които не са сключили брак. Отпадане на настойническото и попечителското качество преди и по време на производството, също би било пречка за допускане на осиновяване по облекчения ред.

Ако законодателят искаше да разшири кръга на легитимирани лица, то щеше да посочи това изрично, като добави бившия, преживелия съпруг, лицата, които са били назначени за настойници или попечители или роднините и близките, при които детето е било настанено по съдебен ред съгласно Закона за закрила на детето или др. Ако се допусне преживелият съпруг да осинови детето на починалия си съпруг, то целта на осиновяването да се създадат и укрепят семейните връзки в интерес на осиновеното дете, не би се постигнала.

В конкретния случай, майката на непълнолетното вече дете И. Ц.а, е починала на 19.10.2022г. Със смъртта ѝ, сключеният на 13.10.2012г. граждански брак с А. Ц., следва да се счита прекратен, на осн. чл. 44, т. 1 СК. От този момент, А. Ц. е преживял съпруг, на когото законът не дава право да осинови детето на починалата си съпруга след прекратяване на брака по облекчения ред. Съществуване на брачното правоотношение в период, предшестваш подаване на молбата за осиновяване, е без правно значение.

Отсъствието на процесуална легитимация на преживелия съпруг има за последица прекратяване на производството по делото поради липса на абсолютна процесуална предпоставка още към момента на подаване на молбата, за съществуването на която съдът следи служебно, на осн. чл. 130 ГПК. Интересът на детето не е процесуална предпоставка за допустимостта на производството, а такава по основателността на молбата, съгласно чл. 97, ал. 2 СК.

Предвид изложеното, производството по делото следва да се прекрати, на осн. чл. 130 ГПК, а определението, с което е даден ход на устните състезания да се отмени, на осн. чл. 253 ГПК.

Следва да се отбележи, че смъртта на майката на детето и лишаването от родителски права на бащата, са поставили А. Ц. в категорията на „дете в риск“ по смисъла на § 1, т. 11, б. „а“ ДР на ЗЗакрДт. В този случай, е възникнала необходимост от назначаване на настойнически съвет, на осн. чл. 153, ал. 3 вр. чл. 156 СК. Вместо настойнически съвет, включващ настойник, заместник-настойник и двама съветници измежду роднините и близките, органът по настойничество и попечителство, е назначил на 14.12.2022г. настойник в лицето на молителя до влизане в сила на решението по настоящото дело за допускане на пълно осиновяване, каквото решение за конкретен случай, законът не допуска.

При смърт на родител и лишаване на другия родител от родителски права, на малолетното дете следва да се назначи настойнически съвет, а с навършване на четиринадесетгодишна възраст, попечител и заместник-попечител. Учредяване им не е за конкретно дело или за конкретно действие, а до навършване на четиринадесетгодишна възраст или до навършване на пълнолетие.

По тези съображения на органа по настойничество и попечителство по поС.ния адрес на детето, следва да се укаже да назначи настойнически съвет, съобразно чл. 156 СК.

Водим от горното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ протоколно определение, постановено в открито съдебно заседание, проведено на 13.01.2023г., с което е даден ход на устните състезания, на осн. чл. 253 ГПК.

ПРЕКРАТЯВА производството по гр.д. № 2415/2022г. по описа на Окръжен съд – Варна, на осн. чл. 130 ГПК.

УКАЗВА на органа по настойничество и попечителство по поС.ния адрес на непълнолетното дете да назначи настойнически съвет, включващ настойник, заместник-настойник и двама съветници измежду роднините и близките на А. А. Ц., ЕГН *****, на осн. чл. 156 СК.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Апелативен съд – Варна в едноседмичен срок от връчването на препис от него на всички страни.

Съдия при Окръжен съд – Варна: _____